

ULUSLARARASI DİL, EDEBİYAT VE KÜLTÜR ARAŞTIRMALARI DERGİSİ	<i>Cilt: 5, Sayı: 2, 2022</i>
UDEKAD	<i>Vol: 5, Issue: 2, 2022</i>
INTERNATIONAL JOURNAL OF LANGUAGE, LITERATURE AND CULTURE RESEARCHES	<i>Sayfa – Page: 104-118</i>
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ, ЛИТЕРАТУРОВЕДЧЕСКИХ И КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ	<i>E-ISSN: 2667-4262</i>
	

ÇEVİRİ VE DİPLOMASİ İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA TÜRKİYE’DE YAYINLANAN DİJİTAL DİPLOMASİ KONULU DOKTORA TEZLERİNİN DEDÜKTİF ANALİZİ

DEDUCTIVE ANALYSIS OF PHD THESIS ON DIGITAL DIPLOMACY PUBLISHED IN TÜRKİYE IN THE CONTEXT OF TRANSLATION AND DIPLOMACY RELATION

Burcu TÜRKMEN *

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
<p> Geliş: 11.10.2022</p> <p> Kabul: 01.12.2022</p> <hr/> <p>Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Çeviri ve diplomasi, Kamu diplomasisi, Dijital diplomasi, İletişim.</p> <hr/> <p>Araştırma Makalesi</p>	<p>En geniş manada, dijital diplomasi dış politika ilişkilerinin internet ortamında dijital platformlar aracılığıyla yürütülmesi şeklinde tanımlamak ve her geçen gün hayatımızda daha çok yer aldığını görmek mümkündür. Uluslararası diplomaside yeni bir kavram olan ve yumuşak güç olarak kullanılan dijital diplomasinin çağın gerekleri doğrultusunda, gelecekte daha yoğun ve etkin bir şekilde kullanılacağını da öngörmek mümkün hale gelmiştir. Uluslararası ilişkilerin, siyasi bağlantıların, dijital platformlarda, sosyal medya kanallarında çeşitli iletiler ve bu iletilerin çevirisi aracılığıyla yürütülmeye başlandığı şu günlerde, dijital diplomasi konulu doktora tezlerinin incelenmesi ve genel bir çıkarım yapılması ihtiyacı duyulmuş ve mevcut araştırmaya konu edilmiştir. Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de yazılan dijital diplomasi konulu doktora tezlerinin incelenmesi ve alana sundukları katkıların genel bir değerlendirmesini yapmaktır. Türkiye’de yayınlanan dijital diplomasi konulu doktora tezleri üzerinde dedüktif (tümdengelimli) akıl yürütme yöntemi aracılığıyla betimleyici analiz yapılmıştır. Araştırma soruları şu şekildedir: Dijital diplomasi alanında yazılan tezlerde çevirinin yeri nedir? Çeviri ve dijital diplomasi bağlamında ne gibi araştırmalar yürütmek mümkündür? Bugüne kadar Halkla ilişkiler, uluslararası ilişkiler, gazetecilik ve iletişim bilimleri gibi disiplinlere konu olan dijital diplomasi konusunun Çeviribilim disiplinindeki yeri ve bağlantısı sorgulanmıştır. Bu bağlamda, Çeviribilim alanında yürütülecek olan ileriki çalışmalarda henüz yeni bir araştırma alanı olan ve Çeviribilim alanında boşluk olan dijital diplomasi konusunun irdelenmesi hakkında önerilerde bulunmaktadır.</p>

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p> Received: 11.10.2022</p> <p> Accepted: 01.12.2022</p> <hr/> <p>Keywords: Translation Studies, Translation and diplomacy, Public diplomacy, Digital diplomacy, Communication.</p> <hr/> <p>Research Article</p>	<p>It is clear that digital diplomacy is a new concept in international diplomacy and is used as soft power. It will be used more intensively and effectively in the future in line with the requirements of the age. Today, when international relations, and political connections are being carried out through various messages on digital platforms and the translation of these messages, the need for examining PhD theses on digital diplomacy and making a general inference has been the subject of the current research. This research aims to examine the doctoral theses on digital diplomacy written in Turkey and to make a general evaluation of their contributions to the field. Descriptive analysis was conducted by means of the deductive reasoning method. The research questions are “What is the place of translation in theses written in the field of digital diplomacy? What kind of researches are possible in the context of translation and digital diplomacy?”. The relation of digital diplomacy in Translation Studies is questioned in this research. The suggestions are presented on the subject of digital diplomacy, which is a new research area in Translation Studies, in future studies to be carried out in the field of Translation Studies.</p>

* Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Ana Bilim Dalı, Ankara / Türkiye, E-mail: turkmenburcu86@gmail.com.

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5380-0480>.

Bu makaleyi şu şekilde kaynak gösterebilirsiniz / To cite this article (APA):

Türkmen, B. (2022). Çeviri ve Diplomasi İlişkisi Bağlamında Türkiye’de Yayınlanan Dijital Diplomasi Konulu Doktora Tezlerinin Dedüktif Analizi. *Uluslararası Dil, Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi (UDEKAD)*, 5 (2), s. 104-118. DOI: <https://doi.org/10.37999/udekad.1187306> .

Extended Abstract

In the broadest sense, it is possible to define digital diplomacy as the execution of foreign policy relations through digital platforms on the internet. It has become possible to foresee that digital diplomacy, which is a new concept in international diplomacy and used as a soft power, will be used more intensively and effectively in the future in line with the requirements of the age. Today, when international relations and political connections are being carried out through various messages on digital platforms and social media channels and the translation of these messages, the need for examining PhD thesis on digital diplomacy and making a general inference has been the subject of this research.

Within the scope of the research, the relationship between translation and diplomacy in PhD theses on digital diplomacy published in Turkey between 2015-2021 was examined. When it comes to diplomatic relations, it is possible to say that using foreign language knowledge and translation between source language-target language pairs as a tool is taken into consideration. Since the PhD theses, which are the subject of the research, are prepared within the scope of media and communication theories, it has been observed that translation studies theories and translation practice are not included. As a result of the research, suggestions were made that digital diplomacy could be included in Translation Studies researches in the context of translation and diplomacy.

Descriptive analysis was conducted on PhD theses on digital diplomacy published in Turkey by means of the deductive reasoning method. To sum up, deductive reasoning works from the broader to the more explicit. Deductive reasoning is often referred to as a "top-down" approach. In this study, the deductive reasoning analysis method was used in parallel with the descriptive analysis method as a research method. The research questions are: What is the place of translation in theses written in the field of digital diplomacy? What kinds of researches are possible in the context of translation and digital diplomacy? The place and relation of digital diplomacy, which has been the subject of disciplines such as public relations, international relations, journalism, and communication sciences, in the discipline of Translation Studies is questioned in this research. In this context, suggestions are presented on the subject of digital diplomacy, which is a new research area and a gap in Translation Studies, in future studies to be carried out in the field of Translation Studies. The subtitles of the research are "The Relation Between Translation and Digital Diplomacy", "PhD Thesis on Digital Diplomacy Published in Turkey", and "The Place of Translation in PhD Thesis on Digital Diplomacy".

As a requirement of our age, using technology and digital media has begun to be encouraged by corporate, private, and public institutions beyond individual use. In line with today's requirements, the using translation and translation technologies should be encouraged in digital diplomacy, which continues to be increasingly up-to-date. Translation features that are actively working on web pages often make out-of-context translations. In the field of diplomacy, especially in the use of digital diplomacy, professional translation support, language experts and translator support should be used and these uses should be further encouraged. The aim here should be more effective and correct use of the country's digital faces opening abroad for the advantages of the country.

For further studies, it may be possible to focus on digital diplomacy on social media and digital platforms within courses such as Legal Translation, Translation and Diplomacy, Media Translation offered at universities. By updating the course contents for a few weeks, information on producing and interpreting effective and correct messages on behalf of our country on international platforms and examining sample messages can be added. Information about digital diplomacy and translation practices can be provided through internet-based, distance education, seminars or face-to-face training programs, especially for young users and those interested in the subject. Research topics related to translation and diplomacy can be included in doctoral and master's theses to be written in the field of translation studies, digital diplomacy, public diplomacy and cultural diplomacy. It is possible to examine the cultural, political and religious messages and their translations on social media platforms in legal translation and research on translation and diplomacy. While the aforementioned translations are being examined, it is possible to improve the translation of the messages by creating reports on the automatic translation features and eliminating the deficiencies in the websites and by submitting these reports to the relevant units.

Giriş

Güç denildiğinde pek çok kişinin ilk aklına gelenin fiziksel güç olduğunu düşünmek ve söylemek yanlış olmayacaktır. Hemen ardından ise, toplumlar arasında ve üzerinde etkili olan siyasi, ekonomik, askeri güç kavramları akla gelir. Güç kavramının çeşitli sözlüklerde, a) hareket etme veya etki yaratma yeteneği, b) etkilenme veya bir etkiye maruz kalma kapasitesi, c) yasal veya resmi yetki, kapasite veya hak, d) başkaları üzerinde kontrol, yetki veya nüfuza sahip¹ olma gibi anlamlara geldiği görülmektedir. Çalışmaya konu olan dijital diplomasi, çağımız gerekleri doğrultusunda toplumlar, kültürler, ülkeler ve hatta bahse konu güçler arasında yerini yumuşak güç başlığı altında almaktadır. Peki tam olarak nedir bu yumuşak güç? Kömür'ün Nye'dan aktarımıyla, "yumuşak güç" kaba kuvvete ya da maddi çıkarlar devreye girmeden istenilenleri yaptırma yeteneğidir. Dolayısıyla, yumuşak güç bir ülkenin kendi değerleri doğrultusunda diğerlerinin isteklerini etkileme ve şekillendirme becerisine dayanmaktadır şeklinde tanımlanmıştır (Nye, 2005, s. 15; Kömür, 2020, s. 99).

"Soft Power and Public Diplomacy in Turkey" (Türkiye'de Yumuşak Güç ve Kamu Diplomasisi) başlıklı çalışmada, Nye'dan aktarım ve değerlendirmelerle, yumuşak güç kavramı ve Türkiye'de yumuşak güç kavramının tanımlandığı görülmektedir. 1980'lerde ilk kez Nye tarafından kullanılmaya başlanan "yumuşak güç" kavramının kökleri, uluslararası ilişkilerde ekonomik ve askeri gücün yanında alternatif güç yapılarının da var olduğu fikrine dayanmaktadır. Yumuşak güç, "zorlama veya ödeme yerine cazibe yoluyla istediğinizi elde etme yeteneğidir". Bu, karşı tarafı ikna edici argümanlar ve rasyonel politikalarla ikna etmekle mümkündür (Nye 2004; Kalın, 2011, s. 8).

Diğer bir yandan, mevcut çalışmanın temelini oluşturan kavram ise diplomasi'dir. Ulus devletlerin çıkarlarını korumanın yanı sıra diğer ulus devletlere karşı duruşunu ve ilişkilerini geliştirmeyi amaçlayan diplomasi ilk hükümet kadar eski olan temel bir kavramdır (İskit, 2007, s. 3). Diplomasi alanındaki ana oyuncular ulus-devletlerin kendileridir ve iletişim, müzakere, anlaşma, iş birliği ve çatışma çözümü gibi kavramlar diplomasi'nin işleyişinde aktif rol oynamaktadır (Göksu ve Özkan, 2021, s. 46). Karşılıklı anlayışa, ifadeye ve iletişime dayalı bir yaklaşımla, hedef kitlenin sürece dahil olması anlamına gelen ve etkin iletişim stratejilerine yol açan kamu diplomasi'nin uzun vadeli hedefler belirlemesi ve halktan halka bilgi akışını benimsemesinin, "ilişki kurma" açısından önemli bir potansiyele işaret ettiğini vurgulayan Özkan, kültür, dil, eğitim, sanat, spor, bilim vb. yumuşak güç unsurlarına dayanan toplumlar arası ilişkilerin uzun vadede korunması, barış ortamının oluşması, birçok sorunun önlenmesi ve diğer sorunları çözmeyi kolaylaştıracağına da altını çizmektedir (Özkan, 2014, s. 4; Özkan, 2016, s.19).

Karagülle, dijital diplomasi ve dijital kamu diplomasi'nin birbiriyle sıkça karıştırılan iki kavram olmasına rağmen, aslında tamamen farklı iki disiplin olduklarını vurgulamaktadır. Dijital diplomasi'nin sadece diplomatlar tarafından kullanıldığını, genellikle kriptolu araçlar kullandıklarını, bu araçları konsolosluk faaliyetleri, siber konular, kamu diplomasi ve bilgi ve

¹ Bakınız: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/power>, <https://www.thefreedictionary.com/power>, <https://www.dictionary.com/browse/power>, Erişim tarihi: 07.05.2022.

enformasyon yönetimi için kullandıklarını vurgulamaktadır. Buna örnek olarak, e-vize, diplomatlar arası e-iletişim, devlet kontrolündeki dijital projeler gösterilmektedir. Diğer bir yandan, dijital kamu diplomasisinin diplomatlar, vatandaşlar, STK'lar, üniversiteler, düşünce kuruluşları vb. tarafından sosyal medya ve dijital medya araçları aracılığıyla kullanıldığını belirtmektedir. Dijital kamu diplomasisinin kullanım alanlarını ise kültürel diplomasi, yurttaş diplomasisi ve inanç diplomasisi şeklinde örneklendirmiştir. Diplomat ya da vatandaşların sosyal medya paylaşımları ise iletişim kanalları arasında yer almaktadır (2015, s. 180-181).

Geniş bir perspektiften bakıldığında, dijital diplomasi kavramının internet ve yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin diplomatik amaçlar için kullanımı (Hanson, 2012, s. 3), devlet ve devlet dışı aktörlerin sosyal medya ortamlarında bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla yönetilmesi (Bjola ve Holmes, 2015, s. 207-208) şeklinde tanımlandığı görülmektedir (Tanyeri Mazıcı, E., 2020, s. 1093). Mevcut araştırma kapsamında, Türkiye'de 2015-2021 tarihleri arasında yayınlanan dijital diplomasi konulu doktora tezlerinde çeviri ve diplomasi ilişkisi incelenmiştir. Söz konusu diplomatik ilişkiler olduğunda, yabancı dil bilgisini ve kaynak dillerde dil çiftleri arasında çeviriyi araç olarak kullanmak göz önünde bulundurulduğunu söylemek mümkündür. Araştırmaya konu olan doktora tezleri medya ve iletişim teorileri kapsamında hazırlandığı için Çeviribilim teorilerine ve çeviri pratiğine yer verilmediği gözlemlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, dijital diplomasi konusuna Çeviribilim çalışmalarında çeviri ve diplomasi bağlamında yer verilebileceği hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Yöntem

Doğru düşünmenin ilke ve kuralları mantıkta akıl yürütme yöntemiyle ortaya konur (Eroğlu, 2012). Birçok kaynakta akıl yürütme, aklın verilen ve bilinenlere dayalı olarak bilinmeyenleri elde etme faaliyeti olarak tanımlanır. Tümdengelimli (dedüktif) bir metodoloji, mevcut varsayım veya argümanlarla oluşturulur ve ardından teoriyi denemek için bir araştırma tekniği geliştirmeye odaklanır (Wilson, 2020). Dedüktif yöntemde özelden genele doğru muhakeme yaptığı belirtilmektedir. Dedüktif bir plan, araştırmalarda daha geniş koşullarda elde edilen ilişkilendirmeleri kontrol edebilir (Gulati, 2009). Sonuç olarak, tümdengelim yöntemi, başlangıçlardan veya önerilerden sonuçları çıkarmaya odaklanır. Özetlemek gerekirse, dedüktif akıl yürütme, daha genişten daha açık olana doğru çalışır. Dedüktif muhakeme genellikle "yukarıdan aşağıya" bir yaklaşım olarak adlandırılır. Bu çalışmada, araştırma yöntemi olarak betimsel analiz yöntemine paralel olarak dedüktif akıl yürütme analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma soruları şu şekilde sıralanabilir: Dijital diplomasi alanında yazılan tezlerde çevirinin yeri nedir? Çeviribilim ve Dijital diplomasi bağlamında ne gibi araştırmalar yürütmek mümkündür?

Çeviri ve Dijital Diplomasi İlişkisi

Eski Yunanca'da "katlanmış kâğıt" anlamına gelen diploma sözcüğünden türeyen diplomasi sözcüğü uzun yıllardır pek çok toplumda ve kültürde "devletlerarası resmi bir iletişim biçimi" anlamında kullanılmaktadır (Baranyai, 2011, s. 2; Yetkin Karakoç, 2015, s. 15). Türk Dil Kurumu sözlüğünde en geniş manasıyla "uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar

bütünü, yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı”² gibi anlamlara gelen diplomasi sözcüğü, Yetkin Karakoç’un aktarımından görüldüğü üzere, Sir Peter Marshall (1990) tarafından aşağıdaki şekilde detaylı anlamlarla karşılık bulmaktadır:

Dış ilişkilerin bir bütün olarak içeriği,

Dış politikanın yürütülmesi,

Dış ilişkilerin müzakere yoluyla yürütülmesi,

Diplomatik hizmette çalışan diplomatların kullanılması,

İstihbarat kullanımı, nazik bir dil kullanımı,

Profesyonel diplomatların sahip olduğu yetenek veya beceriler (Marshall, 1990; Yetkin Karakoç, 2015, s. 15).

Diplomasi kavramı bir çatı kavram olarak kabul edilirse, bu çatı altında farklı başlıkların yer aldığını görmek mümkündür. Örneğin, kamu diplomasisi, ikili diplomasi, çok taraflı diplomasi, sivil diplomasi, arabuluculuk diplomasisi, zirve diplomasisi, insani diplomasi, kültürel diplomasi, enerji diplomasisi, dijital diplomasi ve çevre diplomasisi³ gibi. Mevcut çalışma kapsamında, bu kavramlar arasından en günceli ve yenilikçisi olarak kabul edilebilecek olan dijital diplomasi seçilmiştir. Bu düzlemde, dijital diplomasi alanında ve çevirinin yeri sorgulanmış ve dijital diplomasi konulu doktora tezlerinde çeviri ilişkisi olup olmadığı incelenmiştir.

Dijital diplomasi kavramı, “ağ/sosyal ağ diplomasisi”, “e-diplomasi”, “çevrimiçi diplomasi”, “siber diplomasi”, “Twitter diplomasisi” gibi ifadelerle de ifade edilebilir (Göksu ve Özkan, 2021, s. 48-49). Dijital diplomasi, diplomatik ilişkileri güçlendirme aracı olarak interneti, yeni bilgi ve iletişim teknolojilerini (BİT) ve sosyal medyayı kullanan bir yapı olarak tanımlanabilir (Chakraborty, 2013). Klasik kamu diplomasisinden ayrıldığı temel farklılıklar ise bilgiye daha fazla erişim imkânı olması, bireyler ve kuruluşlar arasında daha fazla etkileşim ve daha fazla şeffaflık olması şeklinde belirtilebilmektedir. Dijital diplomasi'nin hedefleri bilgi yönetimi, kamu diplomasisi sağlama, konsolosluk iletişimi ve yanıtları sağlama, doğal afet ve felaket durumlarında iletişim sağlama, internet özgürlüğü, dış kaynaklara erişim ve politika planlaması şeklinde tanımlanabilir (Rashica, 2018, s. 77).

Uluslararası diplomatik ilişkilerin yürütülmesi elbette yazılı ve sözlü iletişim sayesinde olmaktadır. Yazılı diplomatik metinleri nota, muhtıra, memorandum, gayri resmî belgeler, güven mektubu, geri çağırma mektubu, atama belgesi, buyrultu, nihai senet, anlaşmalar, sözleşmeler, protokoller, ultimatolar, davet, kutlama ve taziye mektupları gibi başlıklar altında sınıflandırmak mümkünken, sözlü diplomatik metinleri özel, ikili ya da çoklu görüşmeler, beyanlar, söylemler, basın açıklamaları, karşılama ve veda konuşmaları, açılış ve kapanış konuşmalarıyla sınıflandırmak mümkün olmaktadır (Ünsal, 2019, s. 30-31).

² TDK, <https://sozluk.gov.tr/>, diplomasi sözcüğü tanımları, erişim tarihi: 21.08.2022.

³ Diplomasi türleri: <https://www.iienstitu.com/blog/diplomasi-nedir>, erişim tarihi: 21.08.2022.

Aslında insan etkileşimleriyle ilgili bir uygulama olarak, diplomasinin her zaman karmaşık kültürel müzakereleri ve farklı dillerin ve kodların çevirilerini gerektirdiği tamamen anlaşılabilir ve kabul edilebilir bir durumdur. Bununla beraber, bir üst bakışla bakıldığında, diplomasinin din, siyaset, dilbilim gibi farklı türlerde çeviri eylemi olarak köprü kurduğunu söylemek mümkündür (Osborne, 2018, s. 1-6). Diplomasini dili kullanılırken ve diplomatik metinlerin çevirileri yapılırken kalıp ifadeler, eğretilmeler ve benzetmeler, alana ait terimler, günlük dilden daha üst düzey sözcüklerin kullanımına dikkat edilmeli ve özellikle yazılı diplomatik metinlerin çevirileri yapılırken uzun ve karmaşık cümle yapılarından uzak durulmalı (Vural Kara, 2007, s. 54). Diğer bir açıdan, diplomatik söylem diplomasie aktif ve iletişimsel bir şekilde verilen insani bir tepki olarak tanımlanmaktadır ve diplomatik söylemde hitabet, sözcük seçimi ve diplomatın düşünsel düzeyde net olması önemlidir (Doğan, 2018, s. 91-92).

Yetkin Karakoç, Çeviri ve Diplomasie başlıklı eserinde diplomatik metinlere yönelik çeviri ilkelerini 4 ana madde altında toparlayan Yang'dan (2012) aşağıdaki şekilde bir bilgi aktarımı sağlamıştır:

“Konuşmacının siyasi bağlamlarını tam olarak anlayarak, diplomatik dilde o dönemdeki yan anlamları karşı tarafa aktarmak,

Alıcıya siyasi tutumu yansıtmak, bunu yaparken çeviride siyasi bilgiyi orijinaldeki etkiyi yansıtacak biçimde popüler bir biçimde yapmak,

Dildeki dinamizme göre değişiklikler yapmak,

Konuşmacı ya da izleyicinin birine taraf olarak, çeviri yapmamak” (Yang, 2012; Yetkin Karakoç, 2015, s. 57-58).

Aynı düzlemde ilerlendiğinde, diplomasie ait metinlerin çevirilerinde elbette sadece içerik aktarımı yapmak yeterli olmayacaktır. İçerik aktarımının yanı sıra metnin işlevselliğine de dikkat edilmelidir. Metin içeriği ve işlevselliği açısından kaynak odaklı olmak ön plana çıkarken, dil kullanımı açısından erek odaklı çeviriler yapılması önem taşımaktadır (Vural Kara, 2007, s. 65).

Türkiye’de Yayınlanan Dijital Diplomasie Konulu Doktora Tezleri

Türkiye’deki üniversitelerde yürütülen lisansüstü tezler kapsamında, dijital diplomasie konulu doktora tezleri incelenmiştir. Bu başlık altında Tablo 1’de Türkiye’de dijital diplomasie konulu doktora tezleri verilmiştir. Tabloların devamında ise tüm tezlerin içerikleri hakkında genel bilgiler sunulmuştur. Değerlendirmeler ve sonuçlar başlığı altında ise bahse konu tezler hakkında çeviri ve diplomasie bağlamında genel çıkarımlar ve Çeviribilim alanına dair muhtemel faydalar ve ilişkilendirmeler verilmiştir.

“Dijital diplomasie” ve “digital diplomacy” anahtar kelimeleriyle, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi⁴ sayfasından elde edilen veriler doğrultusunda, Tablo 1’de 5 tane doktora tezine erişilmiştir. Mevcut tezlerin 2015 ve 2021 yılları arasında yazıldığı görülmektedir. Bu durum elbette dijital diplomasie konusunun oldukça güncel bir çalışma alanı

⁴ <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> dijital diplomasie konulu tezlerin listelerine erişmek için bkz., Erişim tarihi: 25.01.2022.

olduğunu göstermektedir. Tezlerin yazıldığı üniversiteler alfabetik sıraya göre incelendiğinde şu üniversite isimleri görülmektedir: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Ufuk Üniversitesi. Bahse konu lisansüstü tezlerin yürütüldüğü ilgili bölümler ise şu şekilde olduğu görülmektedir: Halkla İlişkiler, Uluslararası İlişkiler, İletişim Bilimleri, Radyo-Televizyon, Siyasal Bilimler, Gazetecilik.

Tablo 1: Türkiye’de Dijital Diplomasi Konulu Doktora Tezleri Tablosu

Yazar	Tez Yılı	Üniversite	Tez Türü	Tez Konusu	Tez Adı
Bahadır Avşar	2021	Gazi Üniversitesi	Doktora	Halkla İlişkiler	Diyalojik Halkla İlişkiler Bağlamında Dijital Diplomasi: Zeytin Dalı Operasyonu
Nurullah Zafer Kartal	2021	Süleyman Demirel Üniversitesi	Doktora	Halkla İlişkiler	Dijital Diplomasinin Bir İdeolojik Aygıt Olarak Küresel Halkla İlişkilerde Kullanımı: ABD, Rusya ve Çin’in Türkiye’deki Uygulamalarına Bir Bakış
Özden Özlü	2019	Maltepe Üniversitesi	Doktora	Halkla İlişkiler, Uluslararası İlişkiler, İletişim Bilimleri	Kamu Diplomasisi Oluşturulmasında Dijital Diplomasinin Etkisi: Türkiye’de Bulunan Büyükelçiliklerin Twitter Kullanımı
Gözde Kurt	2016	Galatasaray Üniversitesi	Doktora	Radyo-Televizyon, Siyasal Bilimler, Uluslararası İlişkiler	Türkiye’de Dijital Diplomasi Uygulamalarının Kamusal İletişim Bağlamında Analizi: Gezi Parkı Örneği
Akın Emre Karagülle	2015	Marmara Üniversitesi	Doktora	Gazetecilik, Uluslararası İlişkiler, İletişim Bilimleri	Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Dijital Medya & Dijital Diplomasi

Tablo 1’de yer alan dijital diplomasi konulu doktora tezleri incelendiğinde, yazılan ilk çalışmanın 2015 yılında tamamlandığı görülmektedir. Bilimsel araştırmalar açısından oldukça güncel konular arasında yer alan dijital diplomasi konusunun kamu diplomasisi üst başlığı altında yer aldığı bilinmektedir. Bu bağlamda dijital diplomasi bağlamında yazılan doktora tezlerinin kamu diplomasisi konusuyla da ilişkilendirildiği görülmektedir. Yürütülen doktora tezlerinin başlıkları şu şekildedir: Diyalogik Halkla İlişkiler Bağlamında Dijital Diplomasi: Zeytin Dalı Operasyonu, Dijital Diplomasinin Bir İdeolojik Aygıt Olarak Küresel Halkla İlişkilerde Kullanımı: ABD, Rusya ve Çin’in Türkiye’deki Uygulamalarına Bir Bakış, Kamu

Diplomasisi Oluşturulmasında Dijital Diplomasinin Etkisi: Türkiye'de Bulunan Büyükelçiliklerin Twitter Kullanımı, Türkiye'de Dijital Diplomasi Uygulamalarının Kamusal İletişim Bağlamında Analizi: Gezi Parkı Örneği, Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Dijital Medya & Dijital Diplomasi.

Dijital diplomasi bağlamında yürütülen doktora tezleri kronolojik sırayla incelendiğinde, ilk olarak 2015 yılında Akın Emre Karagülle tarafından yazılan Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Dijital Medya & Dijital Diplomasi ele alınmıştır. Bu tez kapsamında, genel olarak kamu diplomasisi ve alt alanları, dijital diplomasi ve alt alanları, propaganda, yumuşak güç, dijital medya araçları, sosyal medya, vaka incelemesi olarak Türk dizileri incelenmiştir. Dijital kamu diplomasisi ve dijital diplomasi arasındaki farkları ortaya koyacak bir araştırmaya ihtiyaç vardır. Dijital diplomasi hakkında daha fazla akademik çalışma yapmaya ihtiyaç vardır. Diplomasinin diplomatların işi olduğu gerekçesiyle, Dışişleri Bakanlıkları içinde daha etkin dijital diplomasi yapılanmaları olmalıdır. Dijital medya ürünleri olan Türk dizilerinin Türk Kamu diplomasisi adına büyük etkisi olduğundan, Türk dizilerine yapılacak olan yatırımlar sayesinde daha etkin bir kamu diplomasisi yürütmek mümkün olacaktır (Karagülle, 2015, s. 2). Dünya çapında oldukça büyük bir yere sahip olan dizi sektörü içinde Türk dizileri de büyük bir paya sahiptir. Türk dizilerinin diğer ülkelerde yaşayan kişiler için altyazı çevirileri aracılığıyla Türkiye'yi tanıma ve Türkiye hakkında olumlu fikirlere sahip olmaları üzerine etkileri olduğu vurgulanmaktadır. Karagülle'nin önerileri arasında ise, dijital platformlar için hazırlanan Türkiye konulu filmlerin Türkiye'nin doğal ve tarihi güzelliklerini görüntülerde yansıtılabilmeleri amacıyla maddi ve manevi teşviklerin ilgili birimler tarafından sağlanması bulunmaktadır. Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Türk film yapımcı ve yönetmenlerine uluslararası film festivalleri gibi çeşitli organizasyonların yanı sıra, dijital platformlara da Türkiye'nin itibarını artırmak/düzeltilmek adına en çok çeviriye ihtiyaç duyulan dillerde altyazı hazırlanması hususunda maddi destek vermesi yer almaktadır. Diğer bir yandan, yine bahse konu Bakanlık ve Yunus Emre Enstitüsü'nün altyazı hazırlama konusunda iş birliği içinde olacağı bir 'dijital birim' kurulması önerisi yer almaktadır (2015, s. 183-186).

Gözde Kurt, 2016 yılında 'Türkiye'de Dijital Diplomasi Uygulamalarının Kamusal İletişim Bağlamında Analizi: Gezi Parkı Örneği' başlıklı doktora tezini yazmıştır. Türkiye'de dijital diplomasi uygulamaları ve dijital diplomaside devlet kurumları ve faaliyetlerini incelemiş ve örneklem olarak Türkiye'de Gezi Parkı Olayları Sürecinde Dijital Diplomasi süreci ve ardından, Türkiye'de Gezi Parkı Olaylarında Geleneksel ve Yeni Medyanın rolleri incelemiştir. Daha sonra ise, Türkiye'deki devlet kurum ve kuruluşlarının ve siyasetçilerin, siyasi aktörlerin, bürokratların ve mülki idari amirlerin Twitter'da verdikleri mesajlar ve paylaşımların söylem analizleri yapılmıştır. Kurt, Türkiye'de uygulanan dijital diplomasi faaliyetlerinin dönemin gereklerini yakalayamadığını vurgularken, diğer taraftan Türkiye'de sosyal medya ve kamu diplomasisinin yapısına ters bir şekilde siyasi aktörler ve kamu kurumlarının İki Yönlü Asimetrik Model bağlamında yalnızca, "Government to People" yönteminin kullanıldığını ve dijital kamu diplomasisinin gereği olan "People to Government" yönteminin kullanılmadığını (2016, s. xxi-xxiv).

Özden Özlü'nün 2019 yılında yazdığı 'Kamu Diplomasisi Oluşturulmasında Dijital Diplomasinin Etkisi: Türkiye'de Bulunan Büyükelçiliklerin Twitter Kullanımı' başlıklı doktora

tezi ise yine dijital diplomasi konulu güncel kaynaklar arasında yer almaktadır. Sosyal medya araçlarının dijital diplomasideki etkileri gündem belirleme, bilgi yayma ve diyalog kurma sınıflandırması incelenmiştir. Aynı bir başlık altında ise dijital diplomasi kavramı içinde yer alan ve çok yeni bir kavram olan Twiplomacy kavramı ve büyükelçilik diplomasinin incelendiği görülmektedir. Twiplomacy ve büyükelçilik diplomasisi kavramlarının ilişkilendirilmesinde Amerika ve Rus Büyükelçiliklerinin Twitter kullanımı hareketleri üzerinden belirli alt başlıklar kapsamında incelemeler yapıldığı görülmektedir. (2019, s. vii-ix). Sonuç bölümünde vurgulandığına göre, Amerika ve Rus Büyükelçiliklerinin büyük oranda Ortadoğu ve buradaki iç savaş ve kadın ve kız çocukların istismarı ve erken yaşta evlendirilmeleri hakkında Twitter iletileri olduğu görülmüştür (2019, s. 289).

2021 yılında yürütülen bu çalışmanın başlığı “Dijital Diplomasinin Bir İdeolojik Aygıt Olarak Küresel Halkla İlişkilerde Kullanımı: ABD, Rusya ve Çin’in Türkiye’deki Uygulamalarına Bir Bakış” başlıklı doktora tezi Nurullah Zafer Kartal tarafından yürütülmüştür. Tez kapsamında, Amerika’nın Sesi, Sputnik Türkiye, Çin Uluslararası Radyosu verileri incelenmiştir. Bahse konu dijital kanalların kurumsal web siteleri, Facebook, Twitter, YouTube ve Instagram hesapları incelenmiş ve analiz edilmiştir. Adı geçen hesaplarda ülkelerin kendi kültürleri ve tarihleri hakkındaki paylaşımların incelendiği belirtilmektedir. Yürütülen incelemeler ve betimsel analizler sonucunda, bahse konu oluşumların dijital diplomasiyi küresel halkla ilişkiler açısından ideolojik aygıt olarak kullandıkları sonucuna varılmıştır (Kartal, 2021, s. iv). Dijital diplomasi, dijital platformlarda yabancı halkları etkileme, kendi tarafına çekme ve farklı konularda ikna etme gibi işlevleri yerine getiren ilgili kurum ya da kuruluşların kurumsal web sitesi, Facebook, Twitter, YouTube, Instagram gibi sosyal medya platformları aracılığıyla sağlanmaktadır. Bu bağlamda, küresel halkla ilişkiler ve dijital diplomasinin birbirini tamamladığı ve çok sayıda ortak özelliğe sahip olduklarını söylemek mümkündür. Adı geçen araçlar arasında dijital diplomasi ve küresel halkla ilişkiler ile kamu diplomasinin iç içe geçtiği ISA (Devletin İdeolojik Aygıtları) yer almaktadır. Eldeki verilere dayanarak VOA (Amerika’nın Sesi), CRI (Çin Uluslararası Radyosu) ve ST’nin (Sputnik Türkiye) dijital diplomasi ve ISA araçları olarak işlev gördüğü söylenebilir (2021, s. 362- 370).

Son olarak Dijital Diplomasi bağlamında 2021 yılında ele alınan bir diğer doktora çalışması ise Bahadır Avşar’ın yazdığı ‘Diyalojik Halkla İlişkiler Bağlamında Dijital Diplomasi: Zeytin Dalı Operasyonu’ başlıklı doktora tezidir. Araştırmanın kuramsal altyapısı Kent ve Taylor tarafından geliştirilen diyaloji kuramına dayanmaktadır. Çalışma içinde ulaşılmaya hedeflenen amaçların şu şekilde olduğu belirtilmektedir: sosyal medyanın dijital diplomasi aktörleri tarafından iki yönlü olarak mesaj üretmelerini ve bu aktörlerin diyalojik iletişim denklemindeki konumlarını incelemek ve belirlemek. Bu bağlamda ele alınan dijital diplomasi aktörlerinin Zeytin Dalı Harekâtı boyunca Twitter paylaşımları incelenmiş ve içerik analizleri yapılmıştır (Avşar, 2021, s. iv). Avşar’a göre, bugün dijital diplomasi kavramı, yeni iletişim teknolojileri aracılığıyla uluslararası düzeyde bir halkla ilişkiler pratiği geliştirme odağında ilerlediği söylenebilir. Bu bağlamda, doktora tezi araştırmasında yanıt aranan sorular şu şekilde sıralanmaktadır: 1) Belirlenmiş kriterlere göre diyalojik olan ile olmayan arasındaki fark nedir? 2) Diyalojik uygulamaların çeşitleri nelerdir? Dijital diplomasi açısından hangileri hangi durumlarda daha etkili/geçerlidir? ZDH’de durum ne olmuştur, Neden? 3) ZDH dijital

diplomasi aktörlerinin ZDH süresince twitter’ı diyalojik prensipler doğrultusunda kullanmışlar mıdır? (2021, s. 245-257).

Dijital Diplomasi Konulu Doktora Tezlerinde Çevirinin Yeri

Mevcut araştırma kapsamında, dijital diplomasi konulu doktora tezlerinin incelenmesi sürecinde, bahse konu tezlerde çeviri uygulamaları ve çeviri metinlere yer verilip verilmediği ve çevirinin önemine ne denli vurgu yapıldığı incelenmiştir. Bu incelemeler kapsamında, doktora tezleri içinde yer alan çeviri uygulamaları ve kullanımları ile ilgili bölümler ve başlıklar incelenmiştir. Bu sayede, Türkiye’de tamamlanan dijital diplomasi anahtar kelime ve ana temalı doktora tezleri kapsamında çeviri ve yabancı dil bilme ve kullanmanın önemini vurgulayan kısımlar incelenmiş ve aslında doğrudan Çeviribilimle bağlantılı olarak yürütülmeyen bahse konu çalışmalarda, çeviri ve dijital diplomasi bağlamında yer verilebilecek hususlar ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. Bir sonraki bölüm olan Çeviri ve Dijital Diplomasi İlişkisi adlı başlık kapsamında ise birbirinden farklı iki araştırma alanı olan Çeviribilim ve Dijital diplomasi arasında ne gibi bağlantılar olduğu ve ilgili akademik araştırmalar sunulacak ve ileriki çalışmalarda yer alabilecek muhtemel araştırma başlıkları ve dijital diplomasi konulu araştırmalarda çevirinin ve yabancı dilbilgisinin önemi hakkında ilişkilendirmeler sunulacak ve önerilerde bulunulacaktır.

Kartal’ın çalışmasındaki yorumlar ve değerlendirmeler incelendiğinde, kamu diplomasisi kavramı için farklı dillerdeki karşılıkların karşılaştırıldığı görülmektedir. Yabancı dillerde İngilizce’de “public diplomacy”, Fransızca’da “diplomatie publique” ve İspanyolca’da “diplomacia pública” olarak terim haliyle kullanılan “kamu diplomasisi” şeklinde dilimize dahil edilmiştir (Kartal, 2021, s. 128). Bu bağlamda, Özlü’nün yorumladığı ve aktardığına göre, “*kamu diplomasisi bir devletin, ulusunun fikirleri ve idealleri, kurumları ve kültürü, ulusal hedef ve politikalarının anlaşılması için yabancı kamuoyuyla iletişim kurma süreci*” olarak tanımlanmaktadır (Tuch,1990, s. 3; Özlü 2019, s. 30). Yine Özlü’nün Waller’den aktardığına göre, “*kamu diplomasisi uluslararası alguları, tutumları ve politikaları etkilemek için yabancı topluluklarla iletişim kurma sanatı*” şeklinde tanımlandığı görülmektedir (Waller, 2007, s. 23; Özlü 2019, s. 30).

Emre Karagülle’nin tezinde ‘Kosova’nın Dışişleri Bakan Yardımcısı ve dijital diplomasi öncülerinden olan Petrit Selimi’nin genç öğrenciler için temel araştırma tekniklerini öğrenmeleri amacıyla ve Kosova kültürü veya sporu gibi özel konularda araştırma makaleleri yazabilecekleri ‘Wikipedia kampları’nı kurduğunu belirtmektedir. Bahse konu kamplarda Kosova odağında içeriklerin üretilmesi ve web teknolojilerini kullanmaya yatkın genç programcıların yetiştirilmesinin amaçlandığı görülmektedir. Bu eğitimi tamamlayan gençlerin sokak modası, turizm rehberleri, çeviri programları gibi uygulamalar geliştirdikleri görülmüştür. Dolayısıyla, geliştirilen uygulamalar aracılığıyla Kosova’nın sanal ortamlardaki prestijinin artırılması ve Facebook, Twitter ve LinkedIn gibi platformları da Kosova’nın bağımsız bir ülke olduğu konusunda ikna etmeyi başarmışlardır (Karagülle, 2015, s. 42; Avşar, 2021, s. 77).

Kurt’un aktarımıyla, Ahmet Şık’ın Twitter iletileri hakkında yaptığı bir açıklama şu şekilde yorumlanmıştır: “*Twitter, eğer doğru şekilde ve gerçeği tahrif etmeden kullanılıyorsa,*

uluslararası alanda da kullanacağımız bir araçtır” (2016, s. 629). Bu bağlamda, aslında sosyal medya kanalı olan Twitter’ın pek çok alanda olduğu gibi uluslararası diplomasi ve siyaset alanında da verimli ve doğru bir şekilde kullanılacağını söylemek mümkün olacaktır. Yine bu paralelde, Gezi Parkı hakkındaki haberlerin “Translate for Justice” gibi web siteleri aracılığıyla ve gönüllü çevirmenler tarafından çevirisi yapılmış, böylece uluslararası düzlemde dil engelleri aşılarak haberlerin anında dünyanın her yerinde takip edilebilmesi sağlanmıştır (Kurt, 2016, s. 344; Doğan, 2013, s. 381).

Öte yandan, Avşar’ın aktarımıyla, 'Digital 2020' raporunda yer alan verilere göre dünya ortalaması incelendiğinde, internet kullanan kişilerin internette günlük sürenin 6 saat 43 dakika zaman geçirdikleri olduğu görülmekte ve Türkiye'deki günlük ortalama internet kullanım süresi 7 saat 29 dakika olarak belirlenmiştir⁵ (Avşar, 2021, s. 77). Dolayısıyla, Türkiye’de internet ve dijital platformları aktif bir şekilde kullanan kişilerin, Türkiye’nin bilgi toplumuna dönüşümü sürecinde, devletin pek çok hizmetini sanal ortamlara taşıyarak vatandaşlarıyla etkileşim sağlaması söz konusudur (2021, s. 77).

Hepimizin yaşadığı ve tecrübe ettiği gibi, günümüz teknolojileri ve dijital platformlarından uzak kalmanın çok mümkün olmadığı bir dönemdeyiz. Kosova’da olduğu gibi, dijital platformları aktif bir şekilde kullanan genç nüfusun, daha bilinçli bir şekilde hareket etmesini sağlayarak dijital diplomasi içinde yer almalarını sağlayarak ülkelerin tanınırlıklarını artırma ve uluslararası ilişkiler konusunda ileri adımlar atılmasını teşvik etmek mümkün hale gelebilmektedir. İlgili doktora tezleri incelendiğinde, genel olarak kamu diplomasisi ve dijital diplomasi kavramlarının karşılıklarının verildiği ve yabancı dildeki karşılıklarının ne olduğuna yer verildiği görülmüştür. Ayrıca, gönüllü olarak dijital platformlarda yürütülen dijital diplomasi faaliyetleri hakkında örnekler verildiği, farklı ülkelerde genç nüfusun dijital diplomasi hakkında bilinçlendirilmesi ve ülkelerini uluslararası dijital platformlarda doğru ve etkili şekilde temsil edecek şekilde paylaşımlar yapabilmeleri hakkında çeşitli uygulamalar yapıldığı görülmüştür. Bu hususta, anadil ve yabancı dil edinci ve içerikleri çeviri yoluyla aktarmak büyük önem taşımaktadır. Bu noktada, çeviri yoluyla diplomatik içeriklerin aktarılması esnasında çeviri edinçleri kapsamında yer alan dil, kültür, metin üretimi, araştırma, teknoloji ve dijital medya edinçlerine⁶ hâkim olmak gereklidir. Dolayısıyla, yumuşak güç olarak dijital diplomasinin kullanımında, uluslararası platformlarda çeviriyi etkin bir araç ve güç olarak bilinçli bir şekilde kullanmak mümkün olacaktır.

Sonuç

Dijital diplomasi konulu doktora tezlerinin çeviri ve diplomasi bağlamında yürütülen bu dedüktif analiz aracılığıyla, alana bir üst bakış sağlamak ve çeviriyle ilişkili olarak eksikliklerin belirlenmesiyle alana katkı sağlamak amaçlanmıştır. Sonuç olarak, diplomasi dili ve çeviri sürecinde bu dilin özelliklerinin ve içeriğinin korunarak kaynak dilden ve kültürden erek dile ve kültüre aktarımı söz konusudur. Bahse konu aktarım yapılırken, yazılı ve sözlü iletişim kurallarına uyulması beklenmektedir. Diplomasi dili denildiğinde, ilk zamanlarda akla sadece

⁵ [bbc.com/turkce/haberler-turkiye](https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye) ET: Mayıs 2020

⁶ Krş., Neubert, 2000; Schäffner, 2000; Yazıcı, 2007; Eser, 2013; Türkmen, 2019.

yazılı diplomatik belgelerin ve sözlü diplomatik çeviri sürecinin gelmesi bekleniyordu. Günümüzde dijital diplomasi konulu doktora tezlerinde de vurgulandığı gibi, artık diplomasi dilinin sadece zirveler, özel toplantılar ve kurullar gibi ortamlarda sözlü çeviri yoluyla kullanılması ve diplomatik evrakların ve belgelerin yazılı olarak çevrilmesinin yanında artık dijital platformların da kullanıldığı ve belki de daha çok kullanılacağı vurgusu yapılmaktadır. Buna bağlı olarak, çevirmenlerden dijital diplomasi kullanımı bağlamında gelişmekte olan teknoloji ürünlerine, kanallarına, sosyal medya ağlarına, dijital haber ve bilgi paylaşım platformlarına aşına olmaları ve bunları kullanmaları beklenmektedir.

Mevcut çalışmaya konu olan dijital diplomasi hakkında yazılan doktora tezlerinde çeviriye ne kadar yer verildiği ve yabancı dil bilmenin önemi incelendiğinde, bu temalara derin ve detaylı şekilde yer verilmediği gözlemlenmiştir. Dijital diplomasi, Türkiye’de de pek çok alanda kullanılmaya başlansa da kurum ve kuruluşların sosyal medya hesapları ve dijital platformlardaki aktiflikleri gelişmeye devam etmektedir. Çağımızın gereği teknoloji ve dijital medya kullanımının bireysel kullanımdan ötede, artık kurumsal, özel ve kamu kuruluşlarınca kullanımı teşvik edilmeye başlamıştır. Günümüz gereksinimleri doğrultusunda, güncelliğini artarak korumaya devam eden dijital diplomaside çevirinin ve çeviri teknolojilerinin kullanımı teşvik edilmelidir. Web sayfaları üzerinde aktif şekilde çalışan çeviri özellikleri çoğu zaman bağlam dışı çeviriler yapmaktadır. Diplomasi alanında, özellikle dijital diplomasi kullanımında profesyonel çeviri destekleri, dil uzmanları ve çevirmen destekleri kullanılmalı ve bu kullanımlar daha fazla teşvik edilmelidir. Burada amaç, ülkenin yurtdışına açılan dijital yüzlerinin ülke hayrına daha etkili ve doğru kullanımı olmalıdır.

Dijital diplomasi ve çeviri bağlamında ileride yapılabilecek çalışmalar için şu alternatifler düşünülebilir: Üniversitelerde verilen Hukuk Çevirisi, Çeviri ve Diplomasi, Medya Çevirisi gibi dersler içinde sosyal medyada ve dijital platformlarda dijital diplomasi konusunda eğilmek mümkün olabilir. Ders içeriklerinde birkaç haftalık güncellemelere gidilerek, uluslararası platformlarda ülkemiz adına etkili ve doğru iletilerin üretilebilmesi ve yorumlanabilmesi konusunda bilgilendirmeler ve örnek iletilerin incelenmesi eklenebilir. Özellikle genç kullanıcılar ve konuyla ilgilenenlere yönelik internet tabanlı, uzaktan eğitimler, seminerler ya da yüz yüze eğitim programları aracılığıyla dijital diplomasi ve çeviri uygulamaları hakkında bilgilendirmeler yapılabilir.

Yürütülen bu araştırma dolayısıyla, bahse konu başlıklar hakkında alanda boşluk olduğu görülmüştür. Çeviribilim alanında yazılacak doktora ve yüksek lisans tezlerinde, dijital diplomaside, kamu diplomasisinde ve kültürel diplomaside Çeviribilim (özellikle çeviri ve diplomasi) bağlantılı araştırma konularına yer verilebilir. Yine bu paralelde, hukuk çevirisi ve çeviri ve diplomasi konulu araştırmalarda sosyal medya platformlarında yer alan kültürel, siyasi ve dini içerikli iletilerin ve çevirilerinin incelenmesi mümkündür. Ayrıca, bahsi geçen çevirilerin incelenmesi yürütülürken, web sitelerindeki otomatik çeviri özellikleri ve eksikliklerin giderilmesi hususunda raporlar oluşturmak ve ilgili birimlere bu raporları sunarak iletilerin çevirilerinin iyileştirilmesi sağlanabilir.

Kaynakça

- Avşar, B. (2021). *Diyalojik Halkla İlişkiler Bağlamında Dijital Diplomasi: Zeytin Dalı Operasyonu*, (Erişim) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, (15.02.2022).
- Baranyai, T. (2015). *The Role of Translation And Interpretation In The Diplomatic Communication*. SKASE Journal of Translation and Interpretation, 5 (2), 2-13.
- Bjola, C. & Holmes, M (2015). *Digital Diplomacy Theory and Practice*. C. Bjola and M. Holmes (Ed.). Routledge.
- Chakraborty, K. Ed. (2013). *Cultural Diplomacy Dictionary*. Berlin: Academy for Cultural Diplomacy.
- Doğan, S. (2013). *Gezi, İsyan, Özgürlük Sokağın Şenlikli Muhalefeti*, Editör: Kemal İnal, İstanbul: Ayrıntı Yayınevi.
- Doğan, A. (2018). *Sözlü Çeviride Diplomatik Söylem Parametreleri, Türkiye'de Sözlü Çeviri Eğitim, Uygulama ve Araştırmalar*, Ed. Diriker, E., Scala Yayıncılık.
- Eroğlu G. (2012). *Akl Yürütme Formlarının Mantık ve Bilimlerde Yeri ve Değeri. Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 5(10), 183-196.
- Eser, O. (2013). *Çeviri Eğitiminde Edinç Kavramının Değerlendirilmesi*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Anabilim Dalı, İstanbul.
- Göksu, O.; Özkan, A. (2021). *Digital Diplomacy: An Evaluation of The Means And Opportunities That Digitalization Brings To Diplomacy*, Digital Siege, Ed. Karadoğan Doruk, E.; Mengü, S.; Ulusoy, E., E-ISBN: 978-605-07-0764-9, DOI: 10.26650/B/SS07.2021.002, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Gulati, P. M. (2009). *Research Management: Fundamental and Applied Research*, Global India Publications, India, s. 42.
- Güç: (Erişim) <https://www.merriam-webster.com/dictionary/power>, (07.05.2022).
- Güç: (Erişim) <https://www.thefreedictionary.com/power>, (07.05.2022).
- Güç: (Erişim) <https://www.dictionary.com/browse/power>, Erişim tarihi (07.05.2022).
- Hanson, F. (2012). *Revolution @State: The Spread of E-diplomacy*. (Erişim) https://cdn.mashreghnews.ir/old/files/fa/news/1391/1/14/150548_539.pdf, (10.05.2020).
- İskit, T. (2007). *Diplomasi Tarihi [History of Diplomacy]*. İstanbul, Turkey: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Joseph S. N. (2004). *Soft Power: The Means to Succeed in World Politics*, New York, Public Affairs.
- Kalın, İ. (2011). *Soft Power and Public Diplomacy in Turkey, Perceptions*, 16 (3), 5-23.

- Karagülle, A. E. (2015). *Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Dijital Medya, & Dijital Diplomasi*, (Erişim) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, (15.02.2022).
- Kartal, N. Z. (2021). *Dijital Diplomasi'nin Bir İdeolojik Aygıt Olarak Küresel Halkla İlişkilerde Kullanımı: ABD, Rusya ve Çin'in Türkiye'deki Uygulamalarına Bir Bakış*, (Erişim) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, (15.02.2022).
- Kurt, G. (2016). *Türkiye'de Dijital Diplomasi Uygulamalarının Kamusal İletişim Bağlamında Analizi: Gezi Parkı Örneği*, (Erişim) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, (15.02.2022).
- Kömür, G. (2020). *Yumuşak Güç Unsuru Olarak Kamu Diplomasisi*. International Journal of Politics and Security (IJPS), 2 (3), 89-115.
- Marshall, S. P. (1990). *The Dynamics of Diplomacy*. Londra: The Diplomatic Academy of London.
- Neubert, A. (2000). *Competence in Language, in Languages and in Translation, Developing Translation Competence*, Ed. Shaffner, C. ve Adab, B., Amsterdam ve Philadelphia: John Benjamins, 3-18.
- Nye, J. S. (2005). *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu: Yumuşak Güç*. Çeviren: Rayhan İnan Aydın. Ankara: Elips Kitabevi.
- Osborne, T. (2018). 'Translation, International Relations and Diplomacy', in the Routledge Handbook of Translation and Culture. Abingdon, Oxon: Routledge, 517-532. Routledge Handbooks in Translation and Interpreting Studies.
- Özkan, A. (2014). *21. Yüzyılın Etkili İletişim Yöntemi Kamu Diplomasisinde Yumuşak Güç Unsuru Olarak Medyanın Stratejik Kullanımı* (The Strategic Use Of Media As A Soft Power Element In 21st Century's Effective Communication Method Public Diplomacy). Presented At The International Communication Science And Media Studies Congress (12-15 May 2014). Kocaeli, Turkey: Kocaeli University Faculty of Communication.
- Özkan, A. (2016). *Uluslararası Halkla İlişkiler ve Bir Halkla İlişkiler Etkinliği Olarak Kamu Diplomasisi (International Public Relations And Public Diplomacy As A Public Relations Activity)*. In B. Kılınç (Ed.), *Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler* [Public diplomacy and international public relations] (s. 3-27). Eskişehir, Turkey: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özlu, Ö. (2019). *Kamu Diplomasisi Oluşturulmasında Dijital Diplomasi'nin Etkisi: Türkiye'de Bulunan Büyükelçiliklerin Twitter Kullanımı*, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>, Erişim tarihi: 15.02.2022
- Rashica, V. (2018). *The Benefits and Risks of Digital Diplomacy*, SEEU Review, 13 (1), 75-89.
- Schäffner, C. (2000). *Running Before Walking? Designing a Translation Programme at Undergraduate Level, Developing Translation Competence*, Ed. Shaffner, C. ve Adab, B. Amsterdam ve Philadelphia: John Benjamins, 143-156.

- Tanyeri Mazıcı, E. (2020). *Covid-19 Pandemi Sürecinde Dijital Diplomasi: T.C. Dışişleri Bakanlığı Üzerine Bir Araştırma*. *Turkish Studies*, 15 (4), 1087-1104. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44438>.
- Türkmen, B. (2019). *Çeviri Eğitiminde Teknoloji ve Dijital Medya Edinci*, Gece Akademi.
- Ünsal, G. (2019). *Diplomasi Dili ve Çevirisi. RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (17), 22-39. DOI: 10.29000/rumelide.656595.
- Vural Kara, S. (2007). *Diplomasi Metinleri Çevirisi Örneğinde Kaynak Metin – Erek Metin Bağlantısı*, *Dil ve Edebiyat Dergisi / Journal of Linguistics And Literature* 4 (1), 49-67.
- Waller, J. M. (2007). *The Public Diplomacy Reader*. The Institute of World Politics Press, Washington DC, 23.
- Wilson, J. (2010). *Essentials of Business Research: A Guide To Doing Your Research Project* SAGE Publications, 7.
- Yang, M. (2012). *The Principles and Tactics On Diplomatic Translation. A Chinese Perspective*. *Babel*, 58 (1), 1-18.
- Yazıcı, M. (2007). *Yazılı Çeviri Edinci*, Multilingual.
- Yetkin Karakoç, N. (2015). *Çeviri ve Diplomasi*, Çeviribilim Yayınları.

Çatışma beyanı: Makalenin yazarı, bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da finansal ilişkileri bulunmadığını, dolayısıyla herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.